

Državniki o moskovskem sporazumu

Indijski premier NEHRU je o moskovskem sporazumu dejal, da je to največja listina človeštva. Tudi ostali državni na svetu so visoko ocenili moskovski sporazum.

HRUŠCOV, predsednik ministrskega sveta ZSSR: »Hladno vojno lahko primerjamo z ogromnim starim hrastom, ki ga ni mogoče podreti z enim udarcem sekire, temveč s potrpežljivim delom.«

KENNEDY, predsednik ZDA: »Čeprav nas izkušnje učijo, da moramo biti previdni v naših upanjih in budni pri naših pripravah, ni razlogov, da bi se upirali moskovskemu sporazumu.«

MACMILLAN, predsednik vlade Velike Britanije: »Sporazum v Moskvi je začetek nove dobe.«

U TANT, generalni sekretar OZN: »Na človeštvu leži naloga, da spremlja dogodke in da se bori za zboljšanje odnosov. Končni cilj je popolna razorožitev.«

Berite v tej številki:

Po neuspelem uporu na Haitiju

CRNI DIKTATOR

Zapis o strahovladi haitskega diktatorja Francois Duvaliera. V letošnjem letu je bilo proti njemu že več poskusov državnega udara, ki so se vsi izjalovili. Toda njegov čoln oblasti je kljub temu zelo majav. Zapis berite na drugi strani.

Vtisi s poti po Španiji

PRIJATELJE JE

RODIL TRPLJENJE

Z današnjo reportažo zaključujemo popotne vtise iz dežele, ki je našim ljudem precej oddaljena in neznana. Teh nekaj vrstic kaže, da so Španci dobri in skromni ljudje. Potopis berite na tretji strani.

Letošnjega sejma je konec

DNEVI V ZNAMENJU TWISTA

Zelo radi obtožujemo in še rajši se obrnemo v stran. Nekaj slik iz zabavišča ob letošnjem sejmu, pove, da so mladi ljudje dobili zelo slabo spričevalo. Reportažo berite na peti strani.

Kaj bo novega na tržišču avtomobilov?

NOVI AVTOMOBILI V JESENI

Prikaz novosti velikih avtomobilskih tovarn berite na četrti strani. Veliko je novega pri velikih tovarnah letošnjo jesen.

Ali je Hitchcock največji režiser sodobnosti

ZASTRUPLENI KOLAC

Med vrsto dobrih režiserjev sodobnosti je težko izbrati najboljšega. Vendar Hitchcocka upravičeno prištevajo med največje režiserje. Zapis o tem berite na filmski strani.

Sejma ni več

Na prvem Gorenjskem sejmu pred trinajstimi leti je bilo 20.000 obiskovavcev in 110 razstavljalcev, na letošnjem pa se je število dvignilo na 182, medtem ko je število obiskovavcev občutno naraslo — Sejem si je letos ogledalo kar 103.000 gostov

Če se ozremo nazaj v leto 1951 in napravimo neke vrste statistiko o obisku, številu razstavljalcev in o prometu, dobimo izredno zanimivo sliko. Od prvega do jubilejnega X. gorenjskega sejma pa do letošnjega, ki je bil že trinajsti po vrsti, se je to število vseskozi zviševalo, razen nekaterih izjem, ko je bilo slabšemu uspehu krivo le slabo vreme. Od prvega do šestega gorenjskega sejma,

ki je bil leta 1956, je število razstavljalcev močno naraslo. Naslednje leto pa je zopet občutno padlo, in to zaradi tega, ker so privatni obrtniki prenehali razstavljanje. Pojavil pa se je vpliv turizma in veletrgovine. Leta 1958 je bil gorenjski sejem prvič sejem potrošnega blaga.

Kar zadeva število obisko-

vavcev, je to iz leta v leto močno naraslo, razen leta 1957, ko je bilo vsemu krivo izredno slabo vreme. Od 20.000 obiskovavcev na prvem sejmu pa do letošnjih 103.000 ni dolga doba, medtem ko je razlika v številkah več kot razveseljiva. Tako bliskovitemu tempu naraščanja gostov, je vsekakor veliko pripomogla kvaliteta razstavljenih izdelkov in predmetov.

Tudi promet razveseljivo narašča. Od leta 1958, ko so ga prvič začeli beležiti — bilo ga je 50 milijonov — pa do letošnjega leta, je narasel skoraj za pol milijarde. To dejstvo je vsekakor izredno razveseljivo za vse tiste, ki razstavljaajo, in pa tudi za tiste, ki kupujejo. Za prve pa je tudi dobra spodbuda za prihodnje sejme, da bodo ti še boljši in še boljše pripravljene. — T. J.

Premalo skrbimo za čista in lepa kopališča

Kopališča in voda

Letos je bilo precej manj utopitev kot prejšnja leta — Tudi bolezni, ki jih dobimo v vodi, so skoraj izginile — Naše reke so precej umazane in voda zastrupljena, vendar tovarne po polzevo skrbijo za očiščevalne naprave

Pasji dnevi velike poletne vročine so že minili, vendar je kopanje kljub temu še vedno precej množično. Kopališča niso več tako tesna, kot so bila v najhujši letošnji pripeki. Računajo, da se je letos samo v mestnem kopališču v Kranju okopalo okoli 75.000 kopavcev. Najmanj toliko ali celo več kopavcev pa se je kopalo v Kokri in Savi. Po

površno zbranih podatkih je bilo dnevno na obrežju rek in na kranjskem kopališču skoraj tri tisoč ljudi. V najbolj vročih dneh pa je bilo število še znatno večje.

Ceprav vode v kranjskem kopališču skozi vse poletje niso menjali, pa so jo redno prečiščevali. V vsem poletju ni bilo primera obolenja za kožnimi boleznimi.

Precej drugačne pa so vode naših rek. Zaradi spuščanja različnih odpadkov iz tovarn je voda marsikdaj umazana in zastrupljena. Če zavod za zdravniško zaščito najde v litru pitne vode samo en kolibacil, jo mora za pitje prepovedati. Raziskave na naših rekah pa so pokazale, da je v rečni vodi na stotine bacilov. Točne slike z naših rek sicer nimamo, ker so bile raziskave narejene že pred leti. Kemični izvidi rečnih vod bi pokazali, da je v vodi vsega dovolj: sedimentov peska in blata, hlorida in drugih organskih sestavin. Zato kopavcem, ki se kopajo v rekah, priporočamo, da se med kopanjem ne napijejo rečne vode.

Črni diktator

Legenda o črnem psu se med ljudmi širi kot kuga — Prinesel mi boš svojo glavo na krožniku — Legenda je prišla do ušes tudi Dualierovim orožnikom, ki zdaj streljajo na vsakega črnega psa

Mala srednjeameriška država Haiti je že lep čas v vrtincu radovednosti, ki jo je sprožila s svojim nemirnim notranjim prekipenjem. Prejšnji teden je prišlo na severu dežele do male državljanske vojne, ko so uporniki po kratkem presledku zopet hoteli vreči z oblasti »slamnatega moža« — diktatorja Duvaliera.

Avtoportret samodržca

Haiti ni prva niti zadnja južnoameriška država, v katero se je vgnezdil prekan samodržec. Res je, da so se gnezda ameriških samodržcev v zadnjih letih na »zelenem kontinentu« razredčila, vendar to še ne pomeni, da samodržcev ni več. Haiti je značilen primer ohranitve politike, ki so jo domačini

po vesteh iz prve roke krstili za vladavino črnega nasilja. Nekdanji podeželski zdravnik Francois Duvalier, sedanjí železni diktator Haitija, je namreč črnc. Ni nobenega

Francois Duvalier, železni diktator na Haitiju

dvoma, da je Haiti težek bolnik, ki ga podeželski zdravnik s svojimi zdravili ne bo ozdravil. Njegova oblast je v deželi tako na koncu, da jo je težko rešiti pred pogubo.

V letošnjem letu je bilo že več poskusov, da bi osvobodnega podeželskega zdravnika strmoglavili s prestola, vendar je »očku Docsu«, kot ga kličejo, vedno po nekem srečnem naključju uspelo, da je z uporniki obračunal.

Vdor s severa

Prejšnji teden so uporniki na severu stopili Duvalieru na boso nogo. Na severu so se izkrcale znatne uporniške sile. Sever je področje, kjer je imel diktator zelo malo vojaštva. Po vesteh iz haitskega glavnega mesta Port-an-Princa je bilo slišati, da so uporniške čete prodrle v Haiti na severni obali otoka Hispaniola iz Dominikanske republike, kar ni popolnoma nemogoče, ker so odnosi med obema državama zelo napeti.

Dan in noč je uporni samodržec z letali prevažal okrepite vladnim oboroženim silam na sever, da bi zaustavile prodiranje upornikov, ki se jim v začetku ni nihče upiral. Poveljnik uporniških sil je bil znani general Leon Contave, nekdanji načelnik generalštaba haitske vojske, ki ga je diktator izgnal iz dežele. Pobudnik vdora pa je bil bivši predsednik Haitija general Rene Magloir, ki živi prav tako v zamejstvu.

Vladne oborožene sile so po neuspehu na začetku uspele vdor zaustaviti in upornike razgnati. Tako ima haitski samodržec za dvomesečno bahavost zopet dovolj snovi.

Črni diktator ne pozna zvestobe

Nedavni upor zoper Duvaliera ni bil prvi in najbrž tudi ne zadnji. Pred pičlim mesecem, v juliju letos, je diktatorju uspelo zatreti upor svojega nekdanjega ministra Barбота. Duvalier in nekdanji učitelj Clement Barbot, ki ga je diktator postavil na drug najvažnejši položaj v državi, sta bila nekaj časa dobra prijatelja. Tam, kjer se je pojavil eden, je bil obvezno zraven tudi drugi. Mulat svojemu črnemu diktatorju ni samo služil kot tajnik, ampak je poveljeval tudi dvorski straži in diktatorjevi privatni vojski in policiji, ki jo je najel strahopeten črnc za svojo varnost. Barbot je v tem času dal pozapreti in pomoriti več sto nasprotnikov Duvalierove diktature. Kot zvest sluga svojega gospodarja je Barbot spremljal svojega diktatorja na vsakem koraku.

Ko je pred leti dobil Duvalier srčni napad, je Barbot z nasiljem in preganjanjem zadržal opozicijo, ki je pripravljala učinkovit državni udar.

Črni diktator pa se je slabo oddolžil svojemu pomočniku.

Po ponesrečenem uporu na Haitiju

V juliju 1960 ga je dal zapreti. Najbrž se mu je zdelo, da je bilo v njegovih rokah že preveč moči. Zaprli so ga v znani zapor Fort Dimanche, v katerem so že leta prej mučili politične zapornike.

Kar ni uspel noben drug, je uspel Barbot. S pomočjo prijateljev iz tajne državne policije je pobegnil iz zapora in postal najnevarnejši nasprotnik diktatorja. Z ameriškim orožjem je Barbot organiziral svoje gibanje, ki pa je ostalo ozko, saj je šlo samo skupino spretnih puškarjev.

Legenda o črnem psu

V aprilu letos so Barbotovi gverilci napadli spremstvo dveh Duvalierovih otrok, ki sta bila namenjena v šolo. Pet stražnikov je obležalo mrtvih. Otrokom pa niso skrivili lasu. Ob tej priložnosti je napisal Barbot staremu diktatorju pismo, v katerem pravi: »To je bila samo vaja v streljanju!«

Duvalierovi orožniki so se v naslednjih tednih večkrat spoprijeli z Barbotovimi partizani. V nekem oboroženem spopadu v haitskem glavnem mestu so Barbotovci spravili s poti 30 vojakov, druga skupina pa je med spopadom »počistila« vojaška skladišča.

Vpričo dveh ameriških novinarjev je Barbot v svojem glavnem stanu v malem mestecu Cul de Sac prisegel, da je prišel čas, da položi diktatorja v grob. Po tiskovni konferenci, diktator ni našel miru. Upornemu Barbotu pa je sporočil: »Barbot, ti mi boš sam prinesel svojo glavo!«

Sredi julija je bil zadnji obračun. Barbot je zbral svoje može blizu glavnega mesta za odločilno bitko z diktatorjem. Bil pa je na nekem polju poraslem s sladkornim trsom, izdan. Kroglice diktatorjevih vojakov so prešetale obkoljene in nezaščitene upornike.

Zmagoslavno je razposlal haitski diktator tujim novinarjem sliko mrtvega nasprotnika. Toda ta dokaz diktatorja ni uničil upanja ljudi. Med ljudmi še vedno kroži legenda, da Barbot ni mrtev, temveč se je v koži črnega psa rešil.

Legenda je prišla do ušes tudi Duvalierovim orožnikom, ki zdaj streljajo na vsakega črnega psa.

REKLISO...

Nekateri se razburjajo zaradi spoznanj, ki jih bodo čez dvajset let tudi sami imeli.

Pablo Picasso, španski slikar

Največ zaslug za pravilen promet imajo tisti, ki so svoje počitnice preživeli doma.

Werner Slotosch, nemški novinar

Jajčne jedi ni mogoče napraviti, ne da bi razbili jajce.

John Kennedy, predsednik ZDA

Privatno življenje državnika ni nikoli privatno.

W. J. Siedler, nemški publicist

Izhajaj iz svojih napak, vendar ne delaj iz tega učbenika za druge.

V. B., poljski satirik

Dve tretjini človeštva lažeta iz nujnosti, ena tretjina pa iz zadovoljstva.

Douglas Dillon, ameriški minister za finance

Iz globokega obupa nas včasih rešuje majhna — vsakdanja skrb.

Françoise Sagan, francoska pisateljica

Globus

Kennedy o svoji soprogi

Predsednik ZDA John Kennedy ima vsekakor dovolj razlogov, da ceni svojo mlado ženo. Prvi in največji je ta, da njegova žena nikoli ne govori o politiki. »Moja velika sreča je,« je priznal Kennedy, »da mi ni treba, ko se vrnem domov, nikoli govoriti ali poslušati o ostrih borbah, ki jih vodim ves dan v svoji pisarni... Mir in sprostitiv, ki mi jih zna nuditi Jacqueline (to je skrajšano ime Kennedyjeve soproge), pomeni zame in moje življenjske dolžnosti nujno potrebno spremembo.«

Marlon Brando se ni prestrašil

Znani ameriški igravec Marlon Brando je obljubil komiteju za borbo proti rasni diskriminaciji, da se bo udeležil enega izmed protestnih pohodov. Medtem pa je zbolel in prepeljali so ga v bolnico. Čeprav so zdravniki ugotovili, da gre za resno obolenje ledvic, so se začuli glasovi, da je bolezen samo izgovor in da se je igravec prestrašil.

Brando je te dni demantiral te glasove. Takoj po odhodu iz bolnice se je udeležil antifašistične manifestacije v mestu Torreny.

Vtisi s poti po Španiji

Prijatelje je rodilo trpljenje

Drugič smo se srečali z mladimi udeleženci prvega shoda mladincev iz pobratenih mest v kampingu, 6 kilometrov od Leride, kjer so bili nastanjeni. Kot gostje iz Jugoslavije smo bili deležni posebne pozornosti.

Shoda se je udeležilo 200 fantov in deklet iz raznih držav, le socialistične države na shodu niso poslale svojih predstavnikov. Na shodu so med drugim izrazili željo, da bi se glede na miroljubno politiko Jugoslavije še več naših mest vključilo v to svetovno federacijo.

Sedaj so povezana s tujimi mesti naslednja naša mesta: Beograd, Ljubljana, Novi Sad, Sarajevo, Skopje, Trbovlje, Zagreb, Kranj in Škofja Loka. Škofja Loka vzdržuje prijateljske stike z italijanskim mestom Medicina, Kranj pa s francoskim mestom La Ciota in z angleškim Oldham, navezuje pa jih še z italijanskim mestom Savona.

IDEJA FRANCOSEKIH TABORIŠČNIKOV

Svetovna federacija pobratenih mest povezuje okoli 600 mest z vsega sveta. Večji del so to evropska mesta, pa tudi afriška so dokaj dobro zastopana. Med nalogami članov federacije, o katerih so govorili na shodu, je tudi ta, da bi v mrežo prijateljstva vključili Azijo.

Vsekakor pa je tolikšno število včlanjenih mest velik uspeh za pobudnike te prijateljske organizacije. Pred nekaj več kot deset leti jo je ustanovila skupinica Francozov, ki se je vrnila iz nemških koncentracijskih taborišč in se je na tak način želela boriti za mir med narodi. Za to, da je organizacija lahko začela z delom, so žrtvovali tudi svoje premoženje. Sprva so navezovali le stike med francoskimi in angleškimi mesti in so organizacijo imenovali »Dvojezični svet«. Ker je miroljubna ideja vznikla v Franciji in je sedež federacije v Parizu, ni čudno, da je vanjo vključena večina večjih francoskih mest, več sto po številu.

KOPALIŠČE ZA SRAMEZLJIVE DAME

Camping, kjer so stanovali udeleženci shoda, je pravzaprav velik rekreacijski center in novejša pridobitev. Ob njej je čutiti težnjo za socialnimi reformami. Vlada čuti, da ne more kar tako naprej in zato tu pa tam le stori kaj za delavce.

V lepem parku se skriva pet kopalnih bazenov različnih oblik. Vsak izmed njih služi svojemu namenu. Najgloblji je za športnike, najbolj plitev za otroke, razen njiju pa je tu še bazen za »splošno uporabo«, družinski bazen in bazen za tiste gospe in gospodične, ki ne marajo, da bi jim pri kopanju nagajali moški.

Ta rekreacijski center ob nedeljah obišče 10 do 12 tisoč prebivavcev Leride. Ob bazenih so tu še okrepčevalnice in razni športni objekti ter velik prostor za parkiranje. Obiskovavci centra plačajo nekaj manj kot 50 dinarjev vstopnine.

Skupaj z mladinci smo odpoštovali na izlet v Tarragono, mesto ob obali Sredozemskega morja. Ob tej priložnosti smo se tudi kopali, vendar so nas zagrinjali ogromni valovi. Obedovali smo ob treh popoldne v restavraciji sredi počitniškega naselja delavskih sindikatov. V restavraciji je prostora za 1200 gostov in se je tako naš obisk, čeprav nas je bilo 250, v restavracijskih prostorih kaj malo poznal.

ŠPANIJA DIŠI PO OLIVAH

Francози pravijo, da Španija diši po olivah. Res smo tu začutili neki poseben vonj, v katerem so menda res mešajo olive z neka terimi drugimi vonjavami, ki pa niti niso prijetne.

S pristnim španskim vzdušjem smo se srečali v stari restavraciji v okolici Leride. Priporočili so nam jo španski znanci.

Pred nizko staro hišo na bregu manjše reke nas je sprejel prijazen možakar. Nagovoril nas je kar v mednarodnem jeziku. Glavo je naslonil na roko in zaprl oči, potem pa odkimal, kar smo razumeli kot: »Prenočišča nimamo.« Ko smo se

sporazumeli, da smo prišli na večerjo, naš je popeljal na vrt gostišča. Sli smo mimo odprtega prostora, v katerem na zraku sušijo šunke (za to so Španci specialisti) in skozi kuhinjo, v kateri so ohranili prav vse značilnosti stare španske kuhinje. Vrt je bil razdeljen z zidanimi oboki, obraslimi z bujnim zelenjem. Plošča po sredi je bila razsvetljena z rdečo svetlobo.

Večerja za eno osebo (paradižnikova solata z olivami, na ražnju pečeni petelin, artičoke in druge vrste zelenjave — tudi z olivami — krompir, špansko vino, kava, grozdje) je veljalo v našem denarju okoli 1500 dinarjev. Vračunana je bila tudi steklenička kolonjske vode, ki nam jo je natakar prinesel, ko je videl, da nas oblega roj komarjev z rečice. Ko smo se nekoliko na, pršli z njo, so nas res zapustili.

Tretji dan obiska v Španiji smo se poslovili. Župan Leride g. Francisco Pons je na spominsko plaketo zapisal: Mojemu tovarišu v borbi za mir in za svetovno bratstvo v sklopu svetovne organizacije bratskih mest prof. Viktorju Jeseniku iz Kranja, Jugoslavija, kot spomin na prvi shod in line pobratenih mest v Leridi — od 10. do 20. julija 1963. Gospod Pons je ponovno dokazal svojo naklonjenost, ko je ob katastrofi v Skopju prof. Jeseniku kot edinemu ugoslovancu, ki ga pozna, poslal sožalno brzojavko z izrazi najglobljšega sočustvovanja s skopskim prebivstvom in vsemi našimi narodi, ki delijo njegovo bolečino.

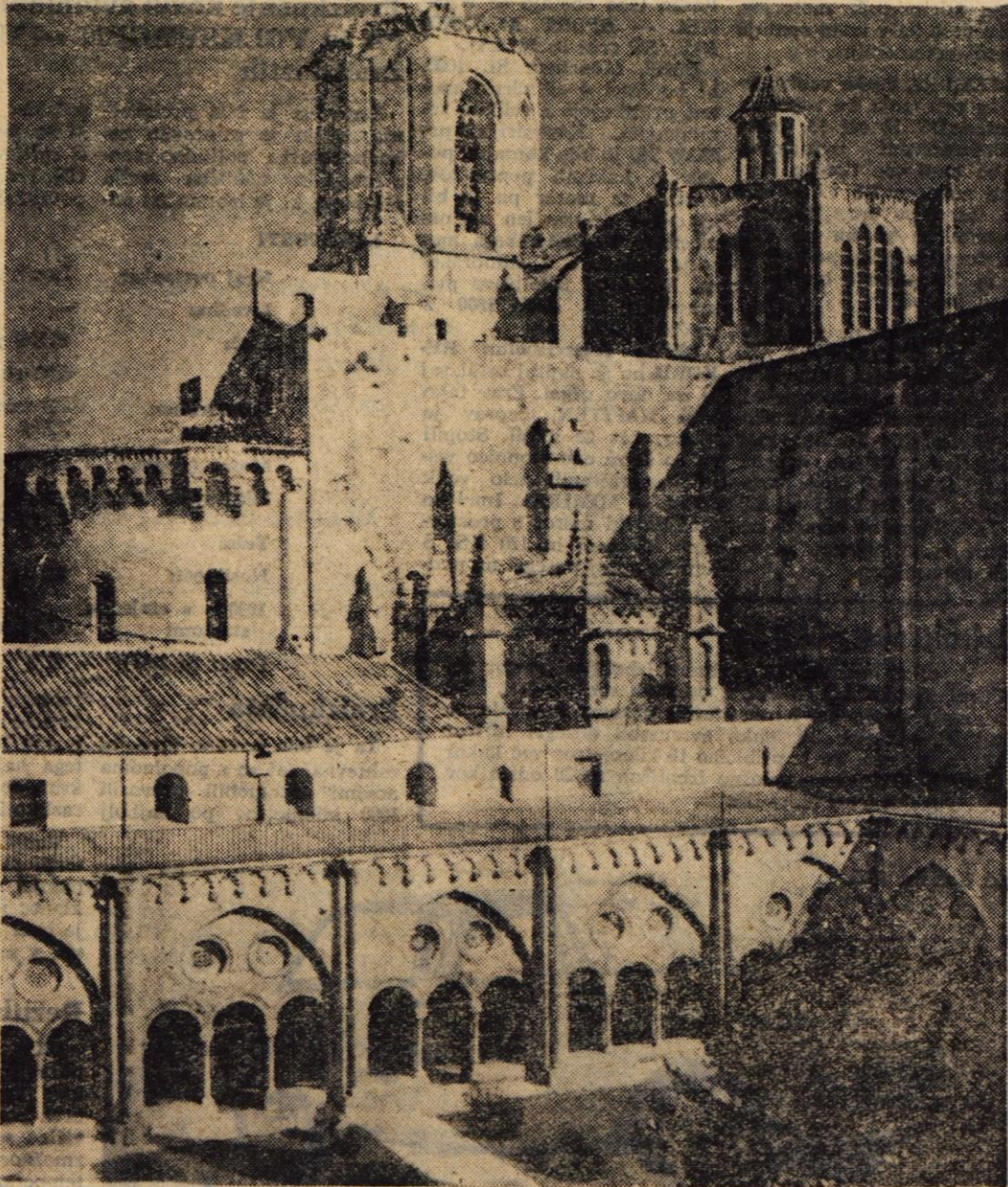
AVTOMOBIL NA KILOMETRE

Vračali smo se po cesti, ki vodi ob obali in je zelo prometna. Po njej turisti prihajajo v Španijo in se vračajo iz nje. Če avtomobili niso tuji, so tovornjaki ali avtomobili tovarne Seat, ki dela po Fiatovi licenci. Tovornjakov je po cestah zares veliko, saj imajo pri prevozih precej važnejšo besedo kot železnica. Po večini so stari in vozijo s hitrostjo med 40 in 50 km.

Po cestah smo videli precej avtomobilov Seat 500 in 600 ter 1500. Manjše si, kot so nam pripovedovali, že lahko privoščijo delavci in uradniki, vendar še bolj redki. Močnejše vozove kupujejo vidni Frankovi pripadniki, ki so zelo dobro plačani. V Španiji montirajo še avtomobile Renault Dauphine.

Ob vsej cesti proti meji so posuta gostišča in prodajalne spominkov. Nikjer niso pozabili nekaj sto metrov pred mestom, kjer bi želeli, da bi se turist ustavil, namestiti tablo z opozorilom, da toliko in toliko metrov odtod prodajajo izdelke domače obrti ali nudijo hrano in prenočišče.

Pa Španija je že »razvpita« turistična dežela. Ko smo prekoračili mejo, smo se vozili mimo več kilometrov dolge kače avtomobilov, katerih lastniki so potrpežljivo čakali, da jih po formalnostih na meji spustijo v deželo zgočega sonca in velikih nasprotij.

Motiv iz Tarragone

Novi avtomobili v jeseni 1963

V glavnem — s špekulacijami in kombinacijami po utrjenih poteh

Čeprav je naš povprečen državljan prisiljen uporabljati le »Fička«, saj druge izbire sploh nima, se mu oko kaj rado prilepi na naše ceste, kjer nam inozemski turisti prav sedaj prikazujejo revijo najrazličnejših modelov (izmed katerih jih ima večina že davno obrabljeno obliko). Videti pa je, da je konkurenca na tržišču (tujem) vedno hujša, zato se tovarne v svojih konstrukcijskih oddelkih mrzlično (in po tistem) pripravljajo na nove spopade, ki se začnejo že jeseni na mednarodnih avtomobilskih salonih v Frankfurtu in Parizu.

Za velike želje in velike oči poskrbi vedno »majhni mercedes«, ki očitno napreduje, saj bo imel novi **MERCEDES 6800** osem cilindrski motor, prostornine 6800 ccm in moči 300 KS. Ta v evropskem merilu res ne bo imel primere. V skupnem sodelovanju sta **AUTO UNION** in **DAIMLER BENZ** skonstruirala voz, ki se bo imenoval **AUDI**, kar bo prvi poseg tovarne Avto Union na področje štiriktaktnih motorjev, mercedesa pa v vrsto srednje velikih avtomobilov.

CITROEN, Pariz: veliko želja in priznanja bo resnično deležen **DS 12** ali **13**, torej srednjerazredni avtomobil, ki bo imel vse tipične lastnosti znanega **DS 19** — »žabe«, samo v manjši meri. Tovarna bo s tem po vsej verjetnosti uspela, podrobnosti in komentarje bomo pa slišali jeseni.

FIAT, Torino: na svetlo še vedno ni prišel model s 1000 ccm, vsekakor pa je mogoče, da si ga bodo lahko ogledali že obiskovavci Frankfurtskega salona (ali v Torinu), kjer pa verjetno ne bo nobena atrakcija, temveč bo le izpopolnjeval zbirko **FIAT** od 500 do 2300. S tem bo tovarna zadostila vsem okusom in seveda denarnicam.

NSU, Neckarsulm: tudi za najboljše hišne prijatelje je obisk raziskovalnega oddelka v tovarni strogo prepovedan. Pripravljajo namreč povečano izdajo **PRINZA** — **PRINZ 5**, ki bo imel za razliko od **PRINZA 4** (2 cilindra) že štiri cilindrski motor s 1000 ccm in 45 KS. Verjetno se ne bo imenoval **PRINZ 5**, saj bo za najmanj 40 cm daljši, kakor njegov predhodnik, temveč **KRALJ**. Razen tega obetajo še **WANKEL** — **SPORT AVTOMOBIL** (500 ccm in 58 KS).

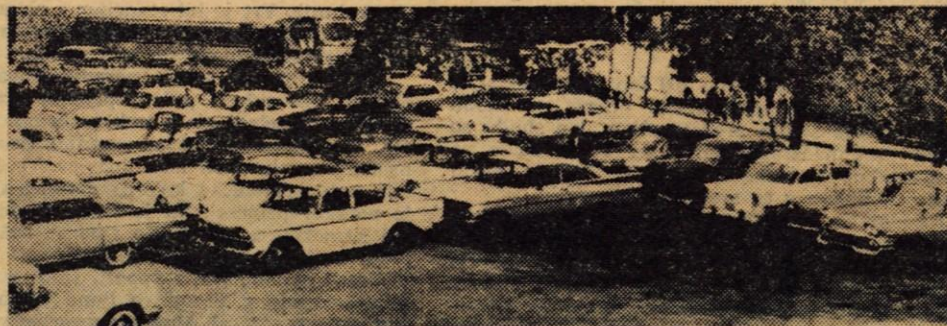
BMW, München: **SL 1000**, ki bo imel 4 cilindrski motor, pričakujejo z velikim zanimanjem. Karoserija pri **BMW 700** je bila komajda potrebna kakšnih popravkov, prostor za motor pa je bil že dolgo pripravljen za namestitev 4 cilindrskega motorja, namesto 2 cilindrskega. Razen te izboljšave pripravljajo še **BMW 1800** z močjo 90 KS.

OPEL, Rüsselsheim: **REKORD** bo še naprej ostal, saj je na novo užgal. Prav tako tudi **KAPITEN**, čeprav je njegov čas že minil. Stopili pa so še za eno stopnico višje in pripravili zelo velik **OPEL** — **ADMIRAL**. Imel bo 6 cilindrski motor s prostornino 3600 ccm in 120 KS. S tem bo torej posegel na pod-

ročje, kjer so doslej prevladovali mercedesi.

Razen teh tovarn pa nameravajo prikazati nekatere no-

ve modele (ali izboljšane stare) tudi ostale zahodnoevropske tvrdke, kot npr. **RENAULT** (R 8 — 1108 ccm — 50 KS), **PEUGEOT** (1100 TA — 1089 ccm — 58 KS), **GLAS** (15004 — 1495 ccm — 70 KS) **LANCIA** (Flavia — 1796 ccm — 85 KS). Stari **VOLKSWAGEN** pa namerava ostati tam, kjer je že toliko in toliko časa. Nekatere izboljšave obstajajo edino pri **VW** 1500.

Avtomobil je postal najbolj azširjena potreba na svetu. Zato je za novosti vedno dovolj zanimanja

Obračun treh

Preizkušnje novih avtomobilov: **DKW F 12**, **Fiat EUROPA** in **VOLKSWAGEN** — Ugotovitve strokovnjakov o njihovih zmožnostih

Zanimiva je bila preizkušnja, ki jo je pripravila zahodnonemška poljudno-znanstvena in tehnična revija »Hobby«, ki je izbrala tri »ti-

sočake« iz različnih tovarn, ki so med povprečnimi kupci splošno znane: **AUTO UNION**, **FIAT**, **VOLKSWAGEN** in poskušala ob enakih pogojih

za vsa vozila oceniti njihove dobre in slabe strani. V glavnem so bile potrjene ugotovitve, ki so splošno znane: **temperamentni DKW**, **udobni Fiat**, **trdovratni VW**.

LASTNOSTI

	Ingolstadt	Torino	Wolfsburg
Kraj nastanka:	Ingolstadt	Torino	Wolfsburg
Izvedba:	—	4 vrata	—
Moč:	40 KS pri 4300 o/min.	48 KS pri 5100 o/min.	34 KS pri 3600 o/min.
Prostornina:	889 ccm 7,25:1	1221 ccm 8,1:1	1192 ccm 7:1
Motor (pogon):	spredaj (oboje)	spredaj (zadaj)	zadaj (oboje)
Hlajenje:	vodno (brez črpavke)	vodno	zračno
Teža:	735 kg	900 kg	747 kg
Nosilnost:	385 kg	380 kg	413 kg
1000 m s. stoječim startom:	39,9 sek.	39,9 sek.	44,2 sek.
Cena: (v DM):	5875	5760	4980

Preizkušnja

Ta je bila izredno huda in zahtevna, saj so s popolnoma novimi avtomobili prevozili 3000 kilometrov po najbolj

zahtevnih alpskih cestah. Pri tem so se kar 12-krat povzpeli nad 2000 metrov višine, od tega najvišje 2758 m. Na enkrat so premagali višinsko razliko 2000 metrov.

Vozili so po cestah, od katerih je imela redko katera manjši vzpon, kakor Jelenov klanec v Kranju, najhujši pa je imel 31%. To pot so opravili v sedmih dneh.

Rezultat

DKW F 12: Povprečno je porabil 10,41 bencina na 100 km. Preizkušnjo je preстал brez popravil, le nad 2000 m višine se je njegova delovna zmožnost zmanjšala. Zelo temperamenten športni avtomobil, ki je dobro grajen in

prenese marsikaj, le nekoliko preveč je potraten in pa predrag. Največja hitrost 126 km na uro.

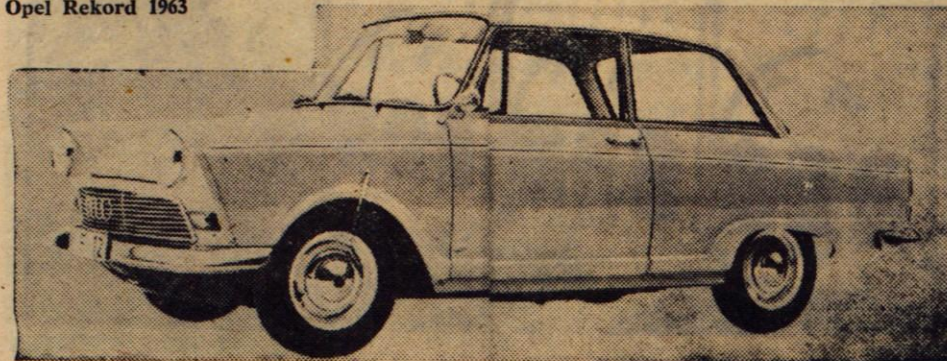
FIAT EUROPA: ocenjen je bil za najlepši avtomobil, najudobnejši (4 vrata) in kot nalašč za družinska potovanja. Ni pa za zahtevne voznje in se je pri tem najslabše obnesel. Na 100 km je porabil povprečno 9,31, dosegel pa je največjo hitrost 128 km na uro.

VOLKSWAGEN: to ni noben športni niti udoben avtomobil, prenese pa velike napore in je kot nalašč za take voznje. Je počasen in škro-men, saj je porabil na 100 km višine se je njegova delovna zmožnost zmanjšala. Zelo temperamenten športni avtomobil, ki je dobro grajen in

Izboljšana »ŽABA«

V jeseni nameravajo prikazati izboljšani motor pri **DS 19**, ki ima že tako nekaj odličnih sposobnosti. Moč motorja se bo pri istem številu obratov povečala na 104 KS, s čimer bo lahko avtomobil dosegel hitrost 170 km na uro. To je približno 10 kilometrov več kakor sedaj. Motor bo na splošno izboljšán za 20 odstotkov in bo mehanično vzdržljivejši.

Opel Rekord 1963

Dnevi v znamenju TWISTA

Zabavišče na sejmu ne more biti pravo merilo, lahko pa smo upravičeno zaskrbljeni nad obnašanjem ljudi — Mladi ljudje so po svojih početjih dobili slabo spričevalo — Kdo je pravzaprav odgovoren za skrb, da bi naša zabava dobila kulturnejšo raven — Pijančevanje je še vedno edina oblika sprostitve.

Ples na majavih deskah

Majave, lesene podnice na plesišču ne vem, zakaj niso hoteli z njimi prizanesti ljudem!), so se vdajale pod težo mladih, ki plešejo še vedno priljubljeni twist. Polno jih je bilo. Ko jih gledaš, dobiš vtis, da je pred teboj posoda polna črvov, ki se zvijajo, skačejo eden po drugem in se pravzaprav nikoli ne umirijo. Pevka se je napenjala, njim pa ni bilo nikoli losti. Ko je končala, so toliko časa vpili, dokler (uboga revica!) znova ni začela. In tako je šlo vsa noč. Vrstil se je twist za twistom, vrstili pa so se tudi izgredi, razbijanje kozarcev in včasih celo pretepi. Tega na Gorenjskem sejmu noben večer ni zmanjkalo. Ljudje se sprašujejo — zakaj, odgovoriti pa ne zna nihče. Ali pa noče! Kdo ve? Vsi valijo krivdo samo na pijačo in na tiste, ki se je ne branijo. Morda bi se pa tudi tu dalo kaj ukreniti?

»150 dinarjev — 150 kozarcev«

Poseben primer, ki dela gostinskim delavcem največ sivih las, je tolpa mladih fantov, starih od 16 do 18 let, ki se je vsak večer zbrala poleg plesišča in iskala, kje bi bili lahko najučinkovitejši. Enkrat se odločijo za pretep, drugič za razbijanje kozarcev in steklenic in podobno.

»Tisti večer sem prišel na zabavišni prostor ravno, ko je neki tak pobalin nosil izpred paviljona steklenice in jih potem v šolskem »bunkerju« razbijal. K njemu je stopil neki moški in ga nekaj vprašal. Zanimalo me je kakšen bo konec tega fantovega »podviga«, sedaj ko so ga zasačili, zato sem stopil bliže.«

»Sedaj, ko si pobil že toliko steklenic, ti bom prinesel še eno in razbij še to, če te je volja. Potem boš pa vse skupaj plačal. Ti je prav tako?« ga je vljudno pobaral možakar.

»Hm, jaz da bi plačal? Mi še na misel ne pride. Daj mi raje cigareto, če hočeš, da ti bo dobro!« mu je malomarno odvrnil in pogledal tolpo svojih pajdašev, ki se je pojavila kdove od kod. Z rokami v žepih in cigaretami v ustih so motrili oba. Od nekod je prišel miličnik in potem so se vsi skupaj spravili nanj. Ni dolgo trajalo, pravzaprav še sam ne vem, kako se je vse skupaj zgodilo, nenadoma sem zagledal miličnika, kako je brez moči ležal na tleh. Sele po intervenciji nekaterih gostov so predrzni bosopetniki zbežali.

Vendar ne za dolgo. Pojavili so se takoj nekje drugje in začeli razbijati kozarce. Ker je šef strežbe slučajno videl, kako so enega razbili (črepinj pa je bilo že dosti več), jih je opozoril in jim ga tudi zaračunal. Ker pa jim ni hotel vrniti 50 dinarjev (kozarec je veljal namreč 150 dinarjev, oni pa so dali 200), so mu obljubili, da ga bodo ob priliki še pošteno »prereševali«. Da pa ne bi ostali prikrajšani, so na koncu obljubili: »150 dinarjev — 150 kozarcev.«

»Pridi pred sedmo, sicer boš plačal vstopnino«

Ko se je kazavec popoldne počasi pomikal proti peti uri, se je proti zabavišču začela valiti velika truma Kranjčanov in prebivancev iz ostalih krajev. Kmalu jih je bilo vse polno, pobiranjem vstopnine pa je bilo prihranjeno delo, ker po sedmi uri, ko je treba plačati vstop-

Žalostna vrnitev v življenje

Po 18 mesecih strašnih sanj, se Delphine Renard danes spet lahko igra kot drugi otroci. Počitnice preživlja pri stari mami v Bretaniji. Na plažo hodi s plavalnim obročem okoli pasu, ker še ne zna plavati. Neprestano teka in se smeje. Toda njena preteklost so hude sanje; skoraj bi umrla, skoraj bi ostala iznakažena in slepa ...

Dekletce je ostalo slepo in iznakaženo

Delphine Renard je doma v Boulogne - sur - Seine. Lani — 7. februarja jo je sredi najlepše igre zmotila eksplozija bombe, ki jo je nastavila OAS. Bomba je bila namenjena Andréu Malrauxu, poškodovala pa je malo Delphine, ki je bila popolnoma nedolžna. Dekletce je nesrečo preživelo, vendar je bilo v obupnem stanju: bila je slepa in popolnoma iznakažena. Dva moža, ki sta se odločila, da bosta popravila, kar so povzročili nasilni zločinci, sta se zagrizeno borila več mesecev. V Parizu je zdravnik Offret s svojo ekipo poskušal to, kar je bilo skoraj nemogoče: deklici je vrnil vid in življenje. Edini človek, ki bi ji lahko vrnil njen otroški obraz, pa je bil v New Yorku. To je bil zdravnik Conserve. Delphine so pripeljali k njemu. Zdravnik je bil že med vojno in je vračal vojakom njihove obraze, ki so jih iznakazile bombe in drugo orožje. V nekem francosem časopisu je videl fotografijo malega dekleta, videl je njen razdejani obraz in se takoj odločil, da ji bo pomagal.

Prestati je morala šest operacij

Od oktobra do maja je Delphine vsak mesec za en teden ostajala na kliniki zdravnika Conversa, da je prestajala dolge operacije in mučno prenašanje kože na obraz. Medtem so jo poslali v francosko šolo, v kateri je bilo 300

nino, niso imeli več kaj delati. Kaj hočemo, ljudje hočejo celo na takih prireditvah nekaj prihraniti! Zgodilo se je, da je prišel možakar z borimi sto dinarji v žepu na sejem z namenom, da se bo tam napil in ogoljufal natakarija.

Natakarija je prinesla na mizo vrček piva. Možakar, ki mu žeja ni dala miru, ga je na dušek izpil in zahteval še enega. Natakarija mu je vračunala prvi vrček in ker stari ni imel drobca, mu je celo odpustila 10 dinarjev, ker je pivo veljalo 110 din. Ko pa mu je prinesla še drugi vrček, je nenadoma začel zahtevati svojih 1000 dinarjev, ki jih ji je dal prej. Ona mu je na lep način obrazložila, da ji ni dal nič, razen 100 dinarjev. Nenadoma se je od sosednje mize približalo dekle in povedalo, kar je videlo. Tudi ostali so ji pritrčili. Starega pa je prišla iskat žena in pojasnila, da mu je, še preden je odšel od doma, vzela iz žepa tisočak, ker je vedela, kam gre.

Skratka, vsega je bilo dosti — razbitih miz, stolov, kozarcev, steklenic in tudi — zob. Da, tudi zob. In to samo zaradi pomanjkanja sleberne srčne kulture. Če bi bilo drugače, se potem morda ne bi zgodilo, da bi mož pri ženi opravil delo, ki pripada izključno le zobozdravniku ...

T. J.

otrok — od 3 do 6 let. Ravnateljica šole je bila sprva prestrašena, ker se je bala reakcije ostalih otrok. Ti bi se je lahko bali ali pa bi ji dali čutiti v kakšnem neboljenem stanju je. — Toda otroci so ravnateljici obljubili, da je ne bodo nikoli spraševali o njeni nesreči in so obljubo tudi držali.

Renardovi bodo morali svojo deklico še vračati v New York. V dveh letih bo morala prestati še dolgo vrsto operacij, zadnja pa, ko bo stara 14 let. — Njeno desno oko je izgubljeno, zdravnik Offret pa ne ve, če bo mogel operirati še drugo, ker je v njem ostalo neko tuje telo. Delphine se ima zahvaliti samo požrtvovalnosti in velikemu zanimanju teh dveh mož, da bo živele. Vendar — kako veliko ceno ima vsak dan njenega življenja ...

Malá Delphine Renard pred šolsko tablo

Vroči dnevi

Ne smemo se pritoževati nad pasjo »vročino«, vsaj pri nas na Gorenjskem se prav lepo prenaša poletje. Če bomo pa šle iskati močnega sonca k morju, bomo že morale prej premisliti, da nam bodo naša oblačila služila v prave namene.

Prav nič ne godrnjajmo, da moda brezobzirno zahteva svoje, ne oziraje se na naše želje in težnje. Opazimo, da lepo upošteva vroče poletne dni, tedaj se še posebno rade gibamo sproščene, da nas nikjer ne veže tesno se oprilegajoč pas ali otesnuje pretirano ozko krilo.

Obleke v princes kroju ali v srajčnem stilu s koničastimi ovratniki in rahlo razširjena platnena krila z gubami ali brez njih so naš spremljavec. Lahka blaga: bombažni pike, platno in blaga

iz sintetičnih vlaken pa so modni materiali. Za na kopanje si lahko skrojimo povsem neoprieto obleko, podobno vreči. (Dostikrat se moramo preobleči kar na mestu samem in s pomočjo take obleke nam to ne bo težko.) Vidimo, da so poletne obleke pogosto brez rokavov, opazimo pa tudi, da imajo bluze, ki jih nosimo k hlačam skoraj vse dolge rokave z manšetami ali brez njih. Ker predstavljajo dopolnilo k športnim hlačam, so te povsem športne, brez nežnih na-

borkov ali volanc, pač pa imajo moški ovratnik in precej velike napsne žepce.

Se pri kopalnih kostimih se opaža modna tendenca sproščenosti in ugodnega počutja. Razen že toliko let modnih oprijetih kopalnih oblek so se pojavili kopalni kostimi, ki sploh ne poudarjajo ženskega telesa, pač pa povsem skrbno pokrivajo vse obline in povzročajo, da se med sončenjem dosti manj potimo kot v oprijetih, elastičnih oblekah. Seveda bodo zagovornice dvodelnih kopalnih oblek dvignile svoj glas in dejale, da koža najlaže diha in je telo najbolj deležno božajočih sončnih žarkov, če se sončimo v bikinih. Imate prav. V obrambo neoprijetih kopalnih oblek samo to, nekaj novosti mora biti.

Sveže v poletnih dneh

Da smo videti v vročem poletju sveži, je treba malo več vode in dobre volje kot sicer. Umivajmo se vsak dan, zelo se nam bo prileglo tuširanje, pa ne s povsem mrzlo vodo. Med delom se nas poloti v poletnih dnevih posebna utrujenost. Namočite roke do komolcev v mrzlo vodo in občutek lenobe bo izginil!

Uporabljajmo solea — led, ki preprečuje neprijeten vonj po potenju. Menjajmo pogosto perilo, saj perlon opere mo tako hitro, da to ni prevelika zahteva. Obesite čez noč obleko na balkon ali ob odprtem oknu.

Hladne barve učinkujejo sveže

Znano nam je, da imamo hladne in tople barve. K toplim tonom spadajo vsi rdeči in oranžni toni, k hladnim pa modra, modro zelena, modro vijolična in seveda klasično bela. Če želite, da boste videti vedno sveže, si raje izberite svojo garderobo v hladnih tonih.

Brezalkoholne pijače poživljajo

Da bomo pogasili žejo, si bomo v poletju raje privoščili mineralno vodo, sadne sokove, osvežilne pijače ali pa mleko. Alkoholne pijače povzročajo, da nam je še bolj toplo in se počutimo utrujene ter leno.

Dobro si zapomnimo, da prepotrebno telo prav tako kot bluzi ali zmečkana obleka ne deluje na našo okolično dobro. Mi pa želimo, da smo vedno in povsod videti negovani. Ali ne?

RECEPTI

Jajca s papriko in paradižniki

2 jajci, 2 žlici mleka, sol, 2 žlici olja, 2 paradižnika, 2 zeleni papriki, pol čebule, 2 žlici vode, sol, zeleni peteršilj. Jajci, mleko in sol razžvrkljamo in na olju opravimo, da jajci zakrkneta. Zložimo na krožnik in obložimo z rezinami svežega paradižnika ter dušeno zeleno papriko. Za dušeno papriko prepražimo sesekljano čebulo, dodamo očiščeno, na rezance zrezano papriko, malo vroče vode in pokrito na hitro zdušimo, da se paprika zmečča.

Jajca s možgani in paradižniki

30 dkg možganov, 3 trdo kuhana jajca, 2 žlici naribanega sira, malo muškata oreščka, 3 žlice drobtin, sol, maščoba, pol kilograma svežih paradižnikov.

Možganom odstranimo kožico in jih kuhamo 5 minut. Jajca razpolovimo, rumenjake odstranimo in jih z možgani vred sesekljamo. Dodamo nariban sir in muškati orešček, drobtine in sol. Dobro premešamo. Z zmesjo nadevamo pripravljene jajčne polovičke. V pomaščeno kozico stresemo na rezine narezan paradižnik in nanj zložimo nadevana jajca. Z ostankom nadeva potresemo še paradižnik in pečemo jed 15 minut v srednje vroči pečici.

Drobovina

Znano nam je, da predstavlja meso najvažnejši vir živalskih beljakovin, razen tega pa vsebuje tudi dosti rudniških snovi in vitaminov. Slaba stran mesa pa je, da je drago. Da poznamo enako količino hranilne vrednosti in da ni treba seči tako globoko v žep, si pomagamo z drobovino. Včasih morda kar preveč pozabljamo na to pomembno prehrano in ji ne odmerjamo dovolj pozornosti. Če vsebuje naš jedilnik tudi jedi iz drobovine, ga popestrimo, seveda pa moramo biti seznanjeni s pripravo drobovine. Zato priobčujemo nekaj teh receptov:

Jetrni grah

2 jajci, 4 dkg olja, 10 dkg moke, 20 dkg govejih jeter, 2 dkg čebule, 1 dkg česna, zelen peteršilj, majaron, poper, sol.

V skledo ubijemo jajci, dodamo polovico olja, potrosimo z moko in s šibo za stepanje snega stepamo gladko testo. Dodamo drobno sesekljana ali zmleta jetra, na olju zarumenelo čebulo, sesekljan česen, peteršilj, presejan majaron, poper in sol. Dobro premešamo. Zmes pretlačimo skozi cedilo za testenine v vrelo juho ali slan krop. Ko prevre je grah kuhan.

Dušena preslaninjena jetra v omaki

75 dkg telečjih jeter, 15 dkg prekajene slanine, 10 dkg olja li masti, 10 dkg čebule, 5 dkg korenja, 5 dkg zelene in peteršilja, 10 zrn popra, vejica timijana, vejica šetraj, lovorov list, 4 dkg moke, 2 dkg gorčice, juha ali voda, 1 dl kisle smetane, limonin sok, sol.

Jetra pretaknemo s slanino in jih na maščobi na hitro popečemo. V kozico damo na rezine zrezano čebulo in zelenjavo, dodamo poper, timijan, šetraj in lovorov list. Nato vložimo opečena jetra, jih prelijemo z maščobo in pokrito dušimo do mehkega. Med dušenjem večkrat premešamo in po potrebi zalivamo z malo juhe ali vode. Če nam prija še nekoliko krvava jetra, že prej prenehamo dušiti. Gotova jetra vzamemo iz kozice in iz zelenjave pripravimo omako. Med mešanjem ji dodamo moko, gorčico in zalijemo z juho ali vodo. Ko nekaj časa vre, jo pretlačimo skozi sito. Nazadnje jo izboljšamo s smetano in limoninim sokom ter osolimo. Jetra zrežemo na tanke rezine, jih posolimo, zložimo na krožnik ali pladenj, prilijemo z omako in ponudimo. Zraven serviramo priloge iz krompirjevega testa, riž testenine ali kruhove cmoke; priloga se tudi polenta.

Možgani, naravno pečeni

50 do 60 dkg telečjih ali svinjskih možganov, sol, poper, 3 dkg ostre moke, 10 dkg olja ali masti.

Očiščene možgane sesekljamo, na cedilu odcedimo in ohladimo. Predebele kose prerežemo čez pol. Nato jih posolimo, popopravimo in potrosimo z moko. Spečemo jih v vroči maščobi.

Jed izboljšamo, če možgane pred serviranjem glaziramo na surovem maslu. Zraven ponudimo slan ali pečen krompir in razne solate.

Obleka, ki bo pristojala mladi deklici ali zreli ženi, vitki ali močni postavi

Zastrupljeni kolač

Mojster Alfred Hitchcock in njegovi filmi

»Film, to ni košček življenja, ampak košček kolača...« je dejal režiser Alfred Hitchcock v nekem svojem intervjuju iz leta 1959. Ko govorimo o njegovem delu, bi lahko dopolnili te njegove besede in dejali, da je vsak Hitchcockov film »zastrupljen košček kolača« — »zastrupljen« z močno dozo strahu in napenjanja živcev: poslastica samo za sladokusce z močnimi živci, druge pa po njegovih »kolačkih« rada boli glava... Imenovali so ga: največji mojster thrillerja. O čemer ni dvoma. Drugi pravijo: eden največjih režiserjev našega časa. Kar nedvomno drži, če pri tem mislimo na njegovo tehnično popolno obvladanje filmskega medija. Nekateri grede še dalj in ga imajo za enega največjih živčnih filmskih ustvarjalcev. Temu se da ugovarjati in mnogi se v resnici ne strinjajo s tem.

Sale na tuj račun

Zakaj Hitchcock resda obvlada svoj posel, kot malokdo drug in zasluži mojstrski naslov najvišje kategorije — toda njegov odnos do lastnega ustvarjanja ni tak, da bi le-temu lahko prideli naziv »umetniško«. A mali, okrogli mož z delimi ustnicami, ki je ta teden (13. avgusta) praznoval svoj 64. rojstni dan, je vsa štiri desetletja, kar je že povezan s filmsko industrijo ostal prefinjen pretkanec, ki rad zbija (včasih robate) ša-

Film

le na tuj (gledalčev) račun, ki ima gledavce za predmet svojih poskusov in ki ga lastno obvladanje filmske obrti rahlo očara.

Georges Sadoul je zapisal: »Hitchcockovo delo je bogato, mnogostrano in neena-kovredno. Njegovi najbolj značilni filmi so dobro zapletene in grajene detektivke in kriminalke...« Na drugem mestu pa: »Poglavitna Hitchcockova napaka je bila v tem, da je bil zadovoljen z nazunaj dobro zapleteno in grajeno zgodbo, ni pa se vselej dovolj zanimal za njeno notranjo, človeško vsebino.« Hitchcock popolnoma obvlada vse načine in metode, kako zabavati gledavce, kako jih držati v napetosti in kako jim vlivati strah in grozo. Toda prek tega njegovo mojstrstvo ne seže daleč. Slikanje intelektualne in čustvene strasti je na primer izven njegove moči in ni mu še uspelo, da bi ustvaril resnično občuteno ljubezensko sceno. Tudi v takih prizorih zaradi svojega obvladanja filmskega izraza sicer zna izzvati ustrezne reakcije gledavcev — toda ne zna jim tudi vdihniti resnične vsebine.

Primerjali bi ga lahko z

ti. Njuni »kolački« so morda včasih za »nekatero bolj težko prebavljivi, vendar so in ostanejo »kolački«, slaščice — te pa nimajo niti z resničnim življenjem niti z resničnostjo dosti skupnega.

Mojstrstvo in denar

Pač pa so lahko mojstrsko narejene. In mirno lahko trdimo, da so mnoga Hitchcockova dela mojstrsko narejena in da večina drugih kaže roko mojstra. Toda dodati moramo še: vedno so narejena tudi z jasno predstavo, da morajo

prinesti denar. Hitchcock se dobro zaveda, da je film draga zadeva, ki se mora konec koncev izplačati — ker drugače ne more naprej. Zato povsem brez pretvarjanja dela svoje filme tudi komercialno učinkovito (z znanimi zvezdami, v slikovitih in znamenitih okoljih z uporabo novih tehnik...) in tudi brez sramu dela reklamo zase (z duhovitimi izjavami, s tem, da se za hip pojavi v vsakem svojem filmu itd.).

S tem nikakor ne mislim pomanjševati veličine njegovega mojstrstva. Moj namen je bil samo opozoriti, da je Hitchcock bliže lastniku cirkuškega »šotora presenečenj«, ki zna mojstrsko zabavati svoje občinstvo, kot pa umetniku. Zakaj ga ne bi gledali preprosto kot svojevrstnega človeka, ki je vzel v svoje roke najbolj dinamično in najpopularnejšo obliko množične umetnosti našega stoletja in ki se zdaj v svojo lastno in našo veliko zabavo poigrava z njenimi možnostmi (in z nami — z občinstvom)? Če bomo tako gledali na Hitchcocka, bomo še vedno cenili njegova dela, obenem pa jih bomo tudi pravilneje ocenjevali.

Proste roke

Kot že rečeno, niso vsa Hitchcockova dela enakovredna. Njegovo mojstrstvo se ne kaže vedno v enaki meri, ampak je, razumljivo, odvisno od tega, koliko mu je snov ustrezala in ga zanimala (čeprav je treba omeniti, da ima posebno v zadnjem času v vsakem pogledu zelo proste roke), pa od tehničnih možnosti, ki jih je imel na razpolago (posebno v angleškem obdobju) in pa seveda tudi od »srečne roke«. Preden na hitro preletimo nekatera njegova dela, velja omeniti še, da Hitchcock pogosto uporablja »zasledovanje« kot osrednjo dramsko gibalno svo-

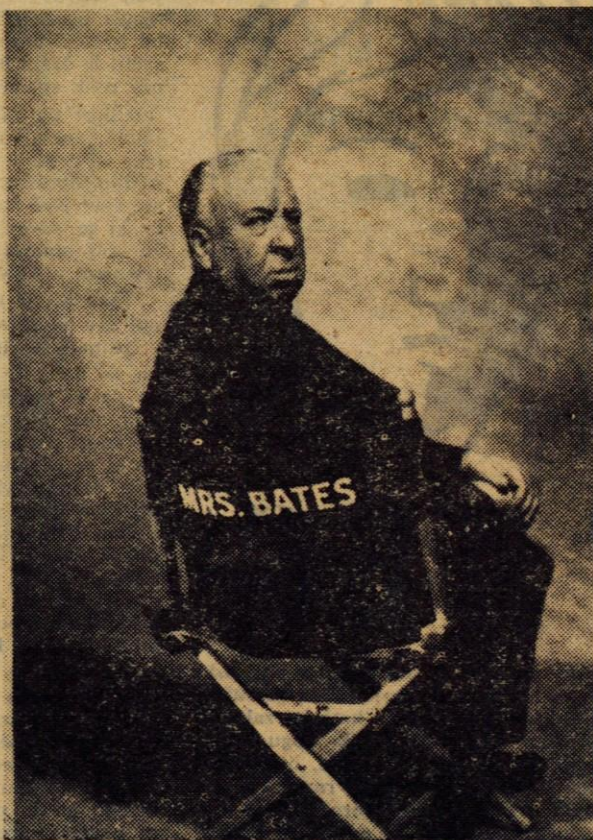
jih filmov. Seveda je to zasledovanje včasih odvijano »pod površino« dogajanja — npr. v »Vrtoglavici« in »Zadevi Paradine«, kjer gre za iskanje istovetnosti skrivnostne ženske.

Najuspelejši filmi Hitchcockovega nemega obdobja je »Podnajemnik« (1926), v megleni London postavljen na zgodbo o neznanem morivcu žensk in mladeniču, ki ga zamenjajo zanj. Po svojem prvem zvočnem filmu »Izsiljevanje« (1929) in vrsti manj uspešnih del je posnel prvo verzijo filma »Mož, ki je preveč vedel« (z odličnim Petrom Lorrejem, 1934 — drugo verzijo je posnel 1956.) ki je razen »Inozemskega dopisnika« (1940), »Vrtoglavice« (1958) in filma »Severozahod« (1959) eden njegovih najboljših »filmov zasledovanja«. Najbolj znano delo njegovega angleškega obdobja pa je vohunski film »Devetintrideset stopnic« (1935).

Leta 1940 se je Hitchcock odzval vabilu ameriških producentov in odšel v ZDA. Njegov prvi ameriški film je bila »Rebecca« (1940), takoj nato pa je posnel že omenjenega »Inozemskega dopisnika«, ki ostaja ena njegovih mostrovin. V razdobju do leta 1950 je treba omeniti še zanimivo »Senco dvoma« (1943), ki odlikuje sijajen slog, prijetno absurdno vohunsko zgodbo »Razvpitja«, »Zadeva Paradine« (1947, z odličnim Charlesom Laughtonom) in »Vrv« (1948), ki je slavna predvsem zaradi svojih dolgih posnetkov.

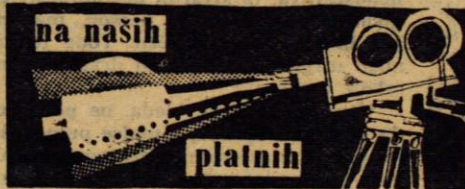
Po letu 1950 je Hitchcock razen vrste manj uspešnih filmov ustvaril tudi nekatera svojih najboljših del: »Neznane na vlaku« (1951), nenavadno »Dvoriščno okno« (1954), »Vrtoglavico« (1958) in »Severo-severo zahod« (1959). Njegova zadnja dva filma sta bila »Psycho« (1960) in »Ptiči« (1962).

Dušan Ogrizek

Mr. Hitchcock — enkrat na tujem stolu

njegovo rojakinjo (rodil se je namreč v Angliji in tam tudi ustvarjal do leta 1940, ko je odšel v Združene države) pisateljico Agatho Christie. Tudi ona odlično obvlada tehniko svojega medija (literature) in posebej svoje zvrsti (detektivke in kriminalke), tudi ona v svojih najboljših trenutkih prodre do določenih zelo točnih spoznanj o človeški duševnosti. Toda: tako pri njej kot pri Hitchcocku vse poznava-nje ustvarjalne tehnike in človekove nravi oz. gledavčeve duševnosti služi enemu samemu glavnemu namenu: držati gledavca v napetosti in mu včasih pognati strah v kosti, predvsem pa ga (na svoj poseben način) zabava-

»ARHIMED POTEPUH« francoskega režiserja Gillesa Grangierja je komedija o potepuhu, ki na vse načine krši zakon, da bi lahko preživel zimo v toplem zaporu — pa mu to nikakor noče uspeli. Razen Jeanna Gabina v naslovni vlogi (Srebrni medved na berlinskem festivalu 1959!) igrata tudi Darry Cowl in Bernard Blier.

»NORČIJE V OPERI« so po kratkem presledku drugo delo bratov Marx, s katerim se srečujemo. V določenem pogledu so »Norčije v operi« še bolj uspele kot »Na divji zahod!« — saj neposredno odpirajo pot moderni filmski komediji.

Morda pa ženske sploh nismo premetene, ker se ne znamo posmehovati, marsikaj smo lahko, vesele in porogljive in marsikatero med nami, najneumnije, utegnejo postati celo pravi majhni snobi, toda v bistvu smo vse na smrt resne. Ironija, lastnost, ki nadomešča resnobo, je prava moška lastnost. Ko bi moški imeli otroke, ko bi morali gledati, kako jim otroci rastejo v trebuhih, bi na svetu ne bilo ironije. Roditi otroka je edina reč na tem svetu, ki ji ironija ne more do živga. Umreš lahko ironično. Dobiti otroka pa je lahko le slast, na smrti resna slast. Čutila je neprestani trgovčev pogled. Ta je eden tistih, ki ne znajo odmakniti pogleda, nepotešenec. Obrnila se je k njemu in ga jezno pogledala, povedil je pogled, pa ga spet naglo dvignil, da bi videl, če ga še vedno gleda. Vrnila je pogled, morda bi lahko z njo začel. Toda kako? Listek po natakarkju, ne, to je vendar starinsko, rdečelaska je in moj tip, čudovita prilžnost, ne, nima smisla, odmaknil je pogled, tokrat za delj časa. Kajpada, ne upa se, ti trgovci se nikdar ne upajo, le ogledujejo človeka, če pa jim damo vedeti, da smo spoznale njihov pogled, se obrnejo proč, bojijo se, bojijo se resničnosti pustolovščine, kajti sleherni pustolovščina ni zgolj to, temveč tudi svoje nasprotje, zveza, v pustolovščino je treba pač nekaj vložiti, denar, čas, težave, rodbinske laži, zato obiskujejo vlačuge, pri katerih opravijo zgolj z denarjem, čeprav imajo zatem odvraten občutek, kajti vsaka vlačuga je zamujena pustolovščina, nekaj zamujenega, to, kar moški nikdar popolnoma ne zamudijo, če so res moške, občutek, ki jih prežema, ko so spali s tujo žensko, občutek, da so zase zapeljali in posedovali nekaj tujega, nekaj lepega, ki je pač tuje. Vendar nimajo časa. Strah jim nadomešča čas. Saj nima smisla, si misli tale, in odmika pogled, če odkrije, da bi lahko pogled rodil posledice. Kakšne posledice neki? Diskretno bi moral najti stik, danes ali najkasneje jutri zvečer bi me moral kamorkoli popeljati, ženski, ki je morda lepa in duhovita in jo ljubi, bi moral karkoli reči, tako spretno, da bi mu verjela, prav tako naslednje dni, izbirati mora prave kraje, kjer ga ne bodo videli, slednjič je znan trgovec in Benetke so majhne, ugled bi trpel, ko bi pripovedovali, da ima odnose z ženskami, in posvetiti bi se mi moral, saj me vendar mora znati zapeljati, za to je treba dovolj premisleka pa nezavednega ravnanja in celo čustva, lahko bi ga odvrnilo od poslov, posebno, če bi se mimogrede zaljubil vame, ne splača se mu toliko vložiti v dvomljivo prilžnost, preveč dela, da bi si lahko privoščil pustolovščino, kajti delo je postalo preobsežno, pretežavno in zapleteno, obstajajo le še impotentni in udomačeni moški, le še delavci in ne več igravci, nihče nima več ljubimk, kvečjemu natančno plačane metrese, človek čutne in pesniške narave je v najboljšem primeru pripravljen plačevati le pesmi. Družba obstaja iz monogamnih delavcev in prostituticije. Franziska je opazila, da jo je moški spet pogledal, ugasnila je cigareto, mu vrnila pogled, ne da bi ga zavrnila z vedenjem. Naprej, zaigraj vendar, ženske smo sicer tudi hudo monogamne, vendar tudi močno nelogične, želimo si družbo, kjer so še veliki, sijajni igravci in zapeljivci, saj sploh več ne veste, kako se vnamemo, če se nas loti pravi Casanova, vsaka ženska se pusti zapeljati, če ji je za petami pravi zapeljivec. Razen tedaj, če se je vdala veliki strasti. Le zelo velika strast varuje žensko pred pustolovščino.

Nesmisel, ta človek mi sploh ni všeč. Z olajšanjem je opazila, da se je obrnil; pridružil se je pogovoru s pesnikom. Toda bila je vztrajna opazila je, da ni čutila zgolj olajšanja, temveč tudi trohico razočaranja, pa vendar sem želela, da bi me nekdo opazil, zaradi tega sem prišla semkaj, sanjarija sem o pustolovščini, toda v resnici sem se pripravljena tudi prodati, če bi se zgodilo na znošen način, dopustila bi, da bi me kupili, ker se bojim, bojim se negotovosti in tega, kar prihaja. Deset tisoč lir in briljantni prstan proti tujj deželi, morda proti nosečnosti v tuj deželi. Nikjer upanja. Zaradi tega sem ponudila možnost moškemu, ki mi ni všeč, vem, kakšni so ljudje njegove vrste; vsi so podobni Joachimu. Zaposleni in pohotni. Joachimu je boljše kot drugim, ker ima z manjšo razmerje. Imel ga je, se je popravila. Razpočil se bo, ko mu bo Herbert povedal, kaj se je zgodilo. Če se ne bom vdala ter vrnila, bo pognal Herberta na cesto. Na svoj način me ljubi. Čudovita reč, če

si ljubljene. Herbert bo vsekakor našel primerno zaposlitev. Imeniten zastopnik je.

Prišel je natakark in ji znova nalil čaja. Tukaj so čudovito ljubezni, prvovrstni hotel, izšolano osebe, dobro občinstvo. Nasprotni Franziski je sedel ameriški profesor, very important person, Franziska je nekoč videla enega teh potnih listov VIP, morala se je nasmehnuti. Nagnjeni so k preprosti karakterizaciji, do jezika imajo preprost odnos, ameriški slogan je več kot geslo, naša gesla so le privajene abstrakcije, njihova pa preprosti obrazci, to sem vselej odkrila pri prevajanju, pri nas pomembnega znanstvenika nikdar ne bi mogli označiti kot very important parson. Morda ta znameniti učenjak, majhen in debelušen, sociologija, raziskovanje raka, urbanizem ali glasbena znanost, je nagrmadil poleg kopico časnikov in časopisov, bral je, New York Herald Tribune' z mirnim pogledom onkraj debelih naočnikov brez okvira, med obračanjem listov je s pogledom večkrat postal na Franziski ali filmski zvezdici. Odločitev med dekletom in žensko srednjih let je vselej težavna, posebej, če sta obe lepi in rdečelasi, z obema bi moral v posteljo; primerjalna študija rdečelask in njihove svetle polti in znamenite čutnosti. Prasec sem, ne nisem prasec, popolnoma prirodni sem,

A. A. BEG

moji evropski vrstniki bi mrmrali o poganski čutnosti, ko bi lahko brali moje misli, sovražim njihovo mitološko klepetanje, s katerim zaljšajo svoje akademske svinjarije. Hvala bogu imam pametno ženo, Jeanie ne nasprotuje, če se včasih posvečam dekletom, Jeanie je razumevajoča in malce hladna, v družbi je dobro, če ima moški malce hladnejšo žensko. Slednjič je Franziska doumela pomen njegovih bežnih, resnih, vztrajnih pogledov izza naočnikov brez okvira. Neverjetno, erotika univerzitetnih profesorjev je nedosegljiva, ta stvarna nesramnost je kar pravljica, very important person, majhen, debelušen in nikakor privlačen. Toda tedaj so se ji misli utrgale ob tihem in dramatičnem prihodu mlade ženske.

Visoka, črnolasa, blede, ne posebno lepa, toda privlačna ženska, z malce prepovešenimi ustnicami. Z negotovimi, nezaznavno krožečimi koraki je stopila proti pesnikovi mizi, gospodje so vstali, očitno presenečeni, vendar so se zbrali, mlada ženska je tiho obstala pred njimi, razumljivo, da je položaj rešila Olghina z besedami: »Toda, Maria, mar ste spet tukaj? Menili smo, da ste v Cortini! Pridite, sedite!«

»V Cortini je preveč snega. Snega ne maram,« je rekla mlada ženska.

Pristopil je natakark in spretno pristavil stol, posedli so. Maria ni odložila plašča, nosila je mehak, lahek, zelo svetel plašč v slogu charlestona z malce temnejšim okroglim krznenim ovratnikom iz dolgodlakega, dragocenega krzna,

ki se je ob sleherni kretnji, pod slehernim dihom razpiralo kakor perje ali vodni prš, v jan-tarjevi barvi je žarelo pod lesketajočimi se, kot noč črnimi, prav tako v charlestonskem slogu skodranimi, na pol prirezanimi lasmi, ni se naslonila na stolu, napeta in zamišljena se je sklanjala k pesniku in strmela vanj.

»Ah, tako, da,« je rekla natakarkju, »prinesite mi konjak!«

»Jaz pa imam rada sneg,« je rekla pesnikova soproga. »Če je v Dolomitih sneg, pojdem za nekaj dni na smučanje.« Zatem mu je dejala naravnost: »Privoščiti mi boš moral malce dopusta.«

Ni je pogledal. »Toda vaš soprog meni, da ste v Cortini,« je rekel mladi ženski, »popeljal vas je v Cortino, preden je odletel v New York. Tja vam bo pisal.«

Natakark je s tihim, trdim žvenketom postavil prednjo konjak, vzela je kozarec in ga na dušek izpila. Pila je vajeno in odločno, toda med pitjem in kasneje je Franziska opazila, da ji roke lažno drhtijo. Je že poprej pila? Morda preveč kadi? Ni kadila.

»Vendar nisem več vztrajala,« je rekla. »Dolomiti me sploh ne zanimajo. Ogledala sem si jih. Dolgočasni se mi zdijo.«

Govorila je brez poudarka, tako izgovarjamo obrazce. To je small talk, pričela se ga je, zelo lepo je vzgojena zaradi tega zdaj ne bruhne v jok, čeprav bi najraje zajokala. Le obraza ni mogla obvladati; odrekel se je sleherne obrambe in se, zanesen od sanjave zanesljivosti, posvetil le očem bolehnega moža, ki je bil v pravšnih urah sposoben pisati pesmi.

»Sicer pa, nič zato,« je naglo rekel 'stari prijatelj', »veseli nas, da ste spet med nami. Nečesa sem se domislil, vsi skupaj bomo poslali Attiliju dopisnico v New York in napisali, da ste spet pod našim varstvom.« Pogledal je ostale, ki so molčali. »Z letalsko pošto,« je pristavil že bolj omahljivo, »tako bo sporočilo že poju-trišnjem v New Yorku.«

»Maria,« je rekel pesnik, »pridite, pojdiva za pol ure na sprehod. Pogovoriti se morava.«

Prikimal je drugim pa vstal naglo in odločno, ko da se je znebil trohice trpljenja, in odšel, ne da bi pogledal mlado žensko, ki mu je sledila; spet je hodila s komaj zaznavno krožečimi koraki, uklenjena v svoj sen; še pomislila ni, da bi se poslovila od drugih. Franziska je skozi šipe čajnice videla, kako so pesniku prinesli plašč in kako se ga je Maria oklenila pod pazduho, frfotanje majhnega jantarkjevega krzna poleg težkega črnega plašča, vrata Pavoneja iz temno rjavega, lesketajočega se lesa so bila prav dovolj široka, da sta skupaj stopila skoznje, visoki bolehnosti postarni moški in ne dosti manjša mlada ženska, ki je trpela.

Preostali so za trenutek nemo sedeli, Franziska je obšla naklonjenost, ko je opazila, da vladata v omizju, sočutje in skrb, le Giancarlo je pokazal sled porogljivega nasmeha. Kajpada, saj ne sodi več mednje, zavrnjen je in se tega zaveda. Vendar ga je kmalu minil, resnoba drugih ga je premagala. Ti ljudje so dostojni in pošteni, preceniti znajo položaj, dobro premislijo, vzgojeni so tako, da ne reagirajo vsakdanje, občevanje s pesnikom jih je najbrž vzgajilo, da so obzirni, vsekakor ne ostane brez sledov v razumu in značaju, če dalj časa občuješ z moškimi, ki zna ob pravih urah ustvarjati pesmi. Ako se ljudje, s katerimi občuje, znajo takole kakor Olghina in 'stari prijatelj' in mecen, ki ga ne trpim, in celo Giancarlo, obvladati tudi v krizi, potem je ta pesnik bržkone res zelo dober pesnik. Franziska je sklenila, da bo prebrala njegove pesmi. Kadar bom spet imela nekaj več denarja, bom kupila njegove pesmi.

Slednjič je postala pozorna na mlajšega moškega (morda mojih let), ki je sedel v kotu čajnice s starejšim človekom (morda petdesetletnikom), on — mlajši — je bil deloma zakrit s šopkom cvetja, ki je stal zraven njega na marmornatem podstavku kamina, nad marmornatim zidcem je viselo zrcalo, tako da je bilo videti dve podobi velike vaze iz modrega in belega porcelana, polne cinij, stol z mlajšim moškimi je stal v kotu med zidcem in steno, in cinije so mu včasih, kadar se je premaknil, zakrile obraz in gornji del telesa.

V prostranih gozdovih Davče se je klatil divji mož, ki je pastirjem kradel ovce, jih odnašal v svojo votlino in žrl s kostmi vred. Ta hostnik je bil požeruh, da je zlahka vsak dan pospravil eno ovco. Iz dneva v dan je oprezal za pastirji, ki so po fratah pasli ovce. Ko pa se je približal ovčji čredi, je pograbil najlepšo runo in izginil v temno hosto.

Davški pastirji so jokali, toda požrešnega divjega moža z jokom niso prepoznali. Danes je prital na to, jutri na drugo frato in ovce so izginjale ko sneg pred soncem. In tako ga sčasoma v vsej Davči ni bilo ovčarja, ki bi mu hostnik ne ukradel ovce.

Le en pastir je bil prebrisanec, da se kosmati divji mož ni domogel do njegovih ovac, kajti napravil si je svirko; in kadar je zapiskal nanjo, so vse ovce, raztresene po obširni frati, praščile k njemu in se jagmile okrog njega, dokler hostnik ni izginil praznih rok. Tako je prebrisan pastir napravil vselej, kadar je videl, da je divji mož pričokal iz hoste na frato, tako se je mečkač vselej za ovco obrisal pod nosom.

Nekoč pa se je gladež spet približal frati, kjer so se pasle ovce. Prišel je, ko se je mrak že gostil v temo in zagledal spečega pastirja pred gontarsko kočo. Goltnež se je približal spečemu pastirju, mu iz pastirske torbe ukradel svirko,

nato pa brž potekel v gozd, kjer je zapiskal nanjo.

Takrat pa so se vse ovce kakor hudourni plaz vsule za glasom svirke. In ko se je pastir prebudil, ni bilo na frati niti ene bekice. Zajokal je, da je odmevalo od Ratitovca, a z jokom ovčje črede ni privabil k sebi. Hostnik pa je piskal na svirko in piskal, dokler ni vse ovce zvalil v svojo jamo, kamor jih je zaprl in si vsak dan eno spekel ter jo požrl. Ko pa je divji mož gavznil, v njegovi jami ni ostalo drugega ko kup pepela na opuščenem pogorišču in nedogorela glavnja.

Votlini, kjer je divji mož požrl vse ovce nesrečnega pastirja, pa so Dovčani vzdeli ime: Ovčja jama.

Skupina skopskih otrok v Dvorski vasi pri Radovljici

Šale za male

TUDI ONA NE ZNA
Mala Metka je nekaj čeka-
la po papirju. Mama jo vpra-
ša:

»Kaj pa delaš Metka?«

»Pišem pismo Mirjani.«

»Toda kako, saj vendar ne
znaš pisati?«

»Nič zato. Tudi Mirjana ne
zna brati!«

PAST

Takoj po končanem pouku sem odšla k teti na Dolenjsko. Nekega lepega in sončnega jutra sva s sestrično

Oče pripoveduje

Bilo je leta 1942. Ob Jadranski obali so se pravkar izkrcavali Amerikanci in Angleži. Mi smo pomagali angleški vojski. Skupno smo krenili ob Jadranski obali proti Makedoniji, da bi se tam srečali z Amerikanci. Nenadoma je zaropotalo. Napadli so nas Italijani. Vrgli smo se na tla in začeli streljati tudi mi. Italijani so se predali. Angleži so jih hoteli zajeti, a so začeli streljati nanje. Nato so partizani zajeli vse skupaj. Italijane so sodili. Orožje so odpeljali s seboj.

Jože Zele
6. razred osn. šole

Dvoglava želva

V washingtonskem akvariju se je pojavil nov stanovavec — želva z dvema glavama. Vsaki glavi so dali drugo ime. Ena se imenuje Ana, druga pa Julija.

Zanimivo je tudi to, da vsaka ob obeh glav uporabljala svoj par nog, obe glavi od istega telesa pa se med seboj dobro razumeta in sprejemata hrano ena od druge.

hodili in se lovili po gozdu. Naenkrat sva prišli na veliko jaso. Zaslili sva tiho in mило cviljenje. Stisnilo se nama je srce. Od strahu namerč. Sprva si nobena ni upala pogledati na jaso. Končno pa sem se največ zaradi lastne radovednosti začela pomikati naprej. Za majhno kritino sem zagleda tale prizor: mali zajček je skakal okoli pasti. Zadnja tačka pa mu je tičala v pasti. Obema se je zajček takoj zasmilil. Vprašala sem sestrično, če bi ona znala izpustiti zajčka iz pasti, in ker se je na ta posel bolj razume kot jaz, je šla

**mlada
rast**

reševati zajčka, jaz pa sem pazila, da ne bi kdo prišel. Sestrična Meta je zajčka ravno osvobodila, ko zaslišiva korak. Urno sva se skrili za grm in čakali kaj bo. Iz gozda je stopil človek in šel k pasti, bil je nastavljač pasti. Zato je sedaj glasno preklinjal in se jezil, ker je bila past sprožena in prazna. Past je znova napel in odšel. Ko se je nekoliko oddaljil, sva s sestrično past sprožili in tiho odšli. Še dolgo sva se smejali na ta račun. — Lili

KRATKO — ZANIMIVO

Rožno olje

Za en kilogram rožnega olja, z redkim in dragocnim vonjem, se porabi okrog 3.000 kilogramov cvetov.

Največja nadmorska višina

Največja nadmorska višina, v kateri žive in delajo ljudje, je 6.000 metrov. Na tej višini živijo Indijanci v Andih — planinah Južne Amerike.

Voda

Vsakih devet kilogramov vode vsebuje en kilogram vodika. Vodik se lahko dobi z razstavljanjem vode s pomočjo električnega toka.

Požrešna senica

Senica lahko v enem dnevu poje toliko insektov in njihovih ličink, kolikor sama tehtja. Njena koristnost je torej očitna.

Najbolj razširjena krvna skupina

Med Jugoslovani je najbolj razširjena krvna skupina A, saj jo ima kar 42 odstotkov vseh prebivalcev naše države. Na drugem mestu je z 38 odstotki skupina »O«.

Kovač in divji mož

Bлізу Železnikov sta dve gori: Ostri vrh in Kovaški vrh.

Na Ostrem vrhu je v temni hosti živel divji mož, ki je v črnih nočeh pritalca v Selško dolino, vlamjal v hleve in kašče in kradel kmetom ovce in sir.

Selčani so obupavali, a nihče ni bil takšen junak, da bi bil v boju hostniku enak, zato so trpeli njegove kraje, samo da ni bilo svaje.

Takrat pa je v Železnikih živel mlad kovač, ki je bil takšen čvekač, da se je kar naprej in

naprej junačil ter bahačil, da bo divjega moža ulovil in ubil.

»Če ga zmoreš, pa ga daj! Naženi ga iz naših host, da ga ne bo nikoli več nazaj!« so ga prosi Selčani.

In kovač si je skoval oster meč ter nekega dne komaj za dne odšel na Ostri vrh, da bi divjega moža poiskal in zaklal. Hodil je in hodil, da je dolgo pot prehodil. Ko se je že znočilo, je zaslišal, da v skalnati votlini pod Ostrim vrhom nekdo spi in v spanju smrči.

»Tako lahko smrči le divji mož! Le počasi, le počasi, pa ga boš!« je sam sebe opogumljal in se tiho plazil proti votlini, da bi drnjohajčemu hostniku odrobil glavo.

Spotoma pa je prebudil zajčka, ki je spal pod grmom. Prestrašeni kratkorepec jo je ucrl v dir in se na begu zapodil v votlino, kjer je smrčati gornik, ter se skril v razmršeno kodeljo divjega moža.

Hostnik se je prebudil in planil iz votline na plan prav takrat, ko se je kovač približal pečini. Zajček je praščil iz njegove brade v noč, divjemu možu pa so razkuzmane baruse silile v nos, da je kihnil. Kihljal pa je povzročil piš, ki je kovača dvignil od tal in ga treščil na sosednji vrh, ki se po njem še dandanašnji imenuje — Kovaški vrh.

Križanka št. 30

1	2	3	4	5	6
7					8
9				10	11
12		13			
	14				
15					

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično.

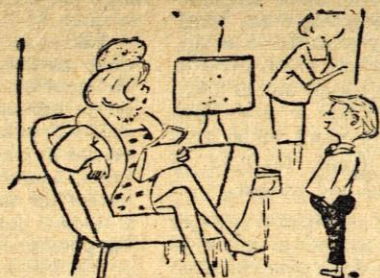
1., 1. važno živilo, 7., 2. literarna zvrst, 8., 3. napoved časa, 9., 14. različna soglasnika, 10., 4. gora v Julijskih Alpah, 12., 5. kratica na pismih, 13., 11. pristanišče v Arabiji, 14., 9. eden od vodnjakov v Rimu, 15., 6. človek, ki živi od obresti naloženega kapitala.

Beg

—Norec! In kako se bova zdaj spustila?

Otroška iskrenost

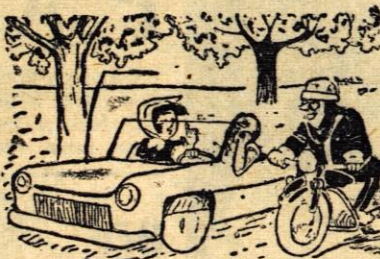
— Ali bi se lahko ta čas, dokler mama ne skuha čaja, igrala? Ona pravi, da zelo radi skačete za hlačami!

V zaporu

— Nadaljuj. Potrebujem še dva usnjena pasa.

Opozorilo

— Rečem vam, bodite bolj prijazni, ker je zelo jezen, če ga nekdo hitro zbudi!

Konec ljubezni

Jedilnik in prebava

— Nehaj gledati v jedilnik, to ti bo otežkočilo prebavo!

Rešitev križanke št. 29

Vodoravno: 1. Golnik, 7. omikron, 9. bej, 10. iva, 11. in, 12. vdan, 13. priča, 14. seraj, 16. Oleg, 17. CI, 19. bit, 20. bor, 21. Atičani, 23. ananas.

HOROSKOP

Velja od 17. do 24. avgusta

OVEN (21. 3 — 20. 4.)

Stara ljubezen ne zarjavi, zato pazi, da ohraniš red in mir v družini. Nepredviden izdatek se pozimi obrestuje. Nęgotovost bo maščevalna, poljub pa usoden.

BIK (21. 4. — 20. 5.)

Pusti ob strani dvome, pa tudi gradov ne zidaj v oblake. Edino tako se lahko lotiš življenjsko-resnih problemov. Potrebi po prijateljskih spodbudah bo zadoščeno. Tudi od tebe nekdo pričakuje tople besede. Prijeten izlet.

DVOJKA (21. 5. — 20. 6.)

Neka prijateljska čustva bo treba braniti proti obrekovanju in podtikanju. Kar se dela tiče, skušaj dokončati vse, kar je v teku, zakaj na vidiku so nekatere spremembe. Nervoznost je odveč. Sreča pri igri.

RAK (21. 6. — 22. 7.)

Lepi obeti za počitnice. Premagaš lenobo in sklenski dober posel. Naneslo bo, da se maščuješ nad domišljavo osebo, ki ti je odvratna. Na poti razveseljivo sporočilo.

LEV (23. 7. — 22. 8.)

Obvladaj srčne muhe, sicer te bo naravnost pregazila strast, ki bi ti utegnila biti v pogubo. Zanesi se na prijateljico, in prijatelja. Nezadovoljstvo s prijateljki.

DEVICA (23. 8. — 22. 9.)

V tebi se bosta bila nagon in razum. Stori vse, da zmaga razum, zakaj izid bo zadovoljiv. Kar se tiče službe: ne vmešavaj se v zadeve drugih.

TEHTNICA (23. 9. — 22. 10.)

Po nepričakovanem srečanju s starim znancem nastanejo čudni dogodki. Brez privoljenja nadrejenih se ničesar ne lotevaj, da ne bo penalov.

ŠKORPIJON (23. 10.—22. 11.)

V srčnih zadevah utegne nastati zabaven zaplet. Čaka jo te prijetne novice in potovanje s priljubljeno osebo. Vratarju ne zaupaj preveč.

STRELEC (23. 11. — 22. 12.)

Če pri delu naletiš na ljudi, ki ne znajo misliti, je treba biti z njimi energičen. Konjičku posveti več pozornosti, sicer ti bo dolgčas.

KOZOROG (23. 12.—20. 1.)

Neupravičljivo sumnjičenje glede ločenih dopustov: draga oseba je zvesta. Ne imej prevelikih oči, ker je denarnica pretanka. Pazi na prtljago.

VODNAR (20. 1. — 19. 2.)

Zdaj je še moč popraviti zagrešeno. Neutemeljene obtožbe po vrnitvi z dopusta ti bodo kalile mir. Varčuj, denar bo še potreben.

RIBI (20. 2. — 20. 3.)

Opreznost pri sklepanju poznanstev in odprti oči. Ona čaka, da ji odpre srce, vendar brez obljub. Vsaka obljuba bo preceč maščevalna.

»Torej nam ne preostane nič drugega, kakor da verjamejo tvoji zgodbi o lepoticah, reče Žuti.
»Kaj pa drugega!« mu ognjevito odgovorim.
»In da je imela črne lase, modre oči...
»Tudi to!
»... in postavo kot manekenka kopalnih oblek?»

vse popoldne z njo. Bil sem samo od šestih do pol osmih!
»Ne pretiravaj!« je protestiral nekdo, »ko je govora o takem in takem kalibru je tisto »od« in »do« vedno popolnoma odveč!
»Mogoče«, se zopet oglasi Žuti, »ampak jaz mu ne verjamem, dokler ne dokaže to z nečim otipljivim in pikal«

strašno lepo. Potem gre z roko skozi bujne lase in tiho zapoje, zacvrči... Verjemite mi, to je najlepša pesem, ki sem jo poslušal...
»Verjamemo, verjamemo, pripoveduj dalje!
»Torej, ona poje, a jaz jo poslušam, razstapljam se, izginjam v fotelju. Ko konča, se zasmee s končki usten, poglejte, takole (kako božansko se je nasmehnila) in napravi korak ali dva...
»In ti?
»Jaz pa sedim in kadim. Delam obročke iz dima. En, dva, pet... deset obročkov, ona pa govori in včasih malo zapoje.«
»Joj ljudje, ste ga slišali? On sedi in dela obročke. Saj me bo spravil ob pamet!« zavpije Žuti.
»Molči! Ne prekinjaj ga!« se oglasi jezna družba.
»In do kdaj tako?«
»Dokler nisem vstal...
»Hvala bogu, končno se te je le rešil!
»Da, vstanem, se ji čisto približam, z enim prstom pritisknem tja, kjer je bil njen nos, z drugim pa otipam gumb...
»Kaaaaaj?«
»Nič, gumb, navaden gumb. Obrnem ga na levo, čisto do konca, in — ugasnem televizor!

Napeta zgodba

»Točno tako, da o nogah sploh ne govorim!«
»In praviš, da je znala tudi peti?«
»O, ljubi moji, kako je ta ženska znala peti! Kot mali bog, kot bog vseh bogov!«
Družba »Pri dveh sodčkah« za trenutek utihne. Samo krivozobi Martin moti tišino s svojim sesanjem vedno ugasle pipe.
»Vse to še enkrat prezvečimo! Ali si res preživel z njo vse popoldne?«
»Tega pa nisem rekel, da bi bil

»Pojdi k vragu s tem tvojim dokazovanjem! Pusti človeka, naj pripoveduje!« zavpije družba.
»Kaj naj še pripovedujem?« jih vprašam.
»Vse. In ne izmikaj se!«
»Dobro,« pravim, se odkašljam in disciplinirano pristanem, da jih bom zadovoljil. »Sedim v fotelju, ona pa poleg mene...
»Sedi?«
»Ne, ona stoji in pripoveduje. O čem vse je govorila se trenutno niti ne spominjam, končno pa to ni važno. Vem samo, da je bilo lepo,

»Torej, ona poje, a jaz jo poslušam, razstapljam se, izginjam v fotelju. Ko konča, se zasmee s končki usten, poglejte, takole (kako božansko se je nasmehnila) in napravi korak ali dva...
»In ti?
»Jaz pa sedim in kadim. Delam obročke iz dima. En, dva, pet... deset obročkov, ona pa govori in včasih malo zapoje.«
»Joj ljudje, ste ga slišali? On sedi in dela obročke. Saj me bo spravil ob pamet!« zavpije Žuti.
»Molči! Ne prekinjaj ga!« se oglasi jezna družba.
»In do kdaj tako?«
»Dokler nisem vstal...
»Hvala bogu, končno se te je le rešil!
»Da, vstanem, se ji čisto približam, z enim prstom pritisknem tja, kjer je bil njen nos, z drugim pa otipam gumb...
»Kaaaaaj?«
»Nič, gumb, navaden gumb. Obrnem ga na levo, čisto do konca, in — ugasnem televizor!